วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน Obec Basic Education Research Journal
ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567) Vol 4 No.2 (July - December 2024)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1

ประสิทธิ์ สารีนาค*
Prasit Sareenak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 306 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ และด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

---

* รองผู้อำนวยการ, โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
Deputy Director, Bansuanwittayakom School, The Secondary Educational Service Area Office Sukhothai

Received: September 29,2024/ **Revised**: December 6, 2024/ **Accepted**: December 26, 2024

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the innovative leadership of school administrators under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 and 2) compare the innovative leadership of school administrators under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, as classified by school size. The sample consisted of 306 teachers in schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, during the 2022 academic year, determined by using Taro Yamane' s Sample Size formula, and then obtained by stratified random sampling based on school size. The employed research instrument was a questionnaire on innovative leadership of the school administrators, with a reliability coefficient of . 99. The statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and one-way ANOVA.

The research findings revealed that (1) both the overall and specific aspects of innovative leadership of school administrators under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 were rated at the high level, which the specific aspects being ranked based on their rating means from top to bottom were as follows: that of creating learning networks, that of creating an atmosphere of innovation promotion, that of innovative vision, that of risk-taking and decision- making, and that of creative thinking skills; and 2) regarding the comparison of innovative leadership of school administrators, as classified by school size, it was found that overall, there was no a statistically significant difference.

Keywords: Innovative Leadership; School Administrator

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เกิดจากการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสานสนเทศ ทำให้โลกในยุคปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of things) เป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการบริหารจัดการในทุกวิชาชีพจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า การบริหารจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์จึงจะทำให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเนื่องจากวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงวิชาชีพหนึ่งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเป็น “มืออาชีพ” จึงจะทำให้การศึกษาบรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถและคุณธรรม

จริยธรรมตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2557) ดังที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางการศึกษาว่า การปฏิบัติกิจกรรมภาวะผู้นำและคุณภาพของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลประกอบรายล้อมโดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์เชิงพหุทั้งในแนวตั้งและแนวนอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งความสัมพันธ์กับผู้นำคนอื่น ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน โดยที่ความสัมพันธ์จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจที่ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นโดย 1) แสดงความใส่ใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนที่ตนเองนำกระตุ้นให้พวกเขาแสดงบทบาทใหม่ ๆ และจัดโอกาสให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 2) ส่งเสริมสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนด้วยทรัพยากรที่เหมาะสม 3) มีการประเมินผลงานที่เปิดเผยและโปร่งใส 4) มีการสังเกตชั้นเรียน 5) มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพ และ 6) กระตุ้นให้มีการผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนประกอบกับศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ปัจจัยการผลิตและการแข่งขันกำลังเปลี่ยนแปลงไปเป็นปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้นเช่น ความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการค้าข้ามประเทศที่อาศัยวัฒนธรรมเป็นสื่อ

การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคนิคในการบริหารจัดการและความเป็นผู้นำ เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จในฐานะผู้นำพาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม ยอมรับและเรียนรู้แนวคิด และวิธีการใหม่ ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ การขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยแผนงานหรือกลยุทธ์ใหม่ ๆ และนำสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างปฏิเสธไม่ได้ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ทิศทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนวัตกรรมทางด้านหลักสูตร นวัตกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมสื่อการสอน นวัตกรรมการประเมินผล นวัตกรรมการบริหารจัดการ ซึ่งการส่งเสริมกระบวนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเหล่านี้ ล้วนเป็นความสามารถด้านวิสัยทัศน์ของผู้นำ ในการเล็งเห็นความสำคัญและความกล้าตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรมเข้ามาใช้เป็นกลยุทธ์ในการสร้างศักยภาพอันแข็งแกร่งให้แก่องค์การ

ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 (2565) จึงได้จัดทำแผนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 และคู่มือแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูสู่ห้องเรียนคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) ประจำปีการศึกษา 2565 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการนิเทศให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาและความจำเป็นในการขับเคลื่อนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัดสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเอกสารทั้ง 2 ฉบับได้กำหนดมาตรการ แนวทาง ตัวชี้วัดความสำเร็จ จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้ง 4 คุณภาพ (คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครูสู่ห้องเรียน คุณภาพผู้บริหาร และคุณภาพ

โรงเรียน) ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของ (1) คุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ครูมีวิธีการ/นวัตกรรมในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถตามตัวชี้วัดในหลักสูตรตามระดับชั้นของนักเรียน และโรงเรียนมีนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถตามตัวชี้วัดในหลักสูตร (2) คุณภาพครูสู่ห้องเรียน ได้แก่ หนึ่งห้องเรียน หนึ่งนวัตกรรม (3) คุณภาพผู้บริหาร ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในสถานศึกษา คือ การมีนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และ (4) คุณภาพโรงเรียน ได้แก่ หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ ทั้งในเชิงของความคิด การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการที่สามารถใช้นวัตกรรมดังกล่าว เพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานการศึกษาตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้เกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและการเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผ่านกระบวนการสังเคราะห์แนวคิดที่มีอยู่จากนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

Hender (2003) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำที่สามารถสร้างวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมได้อย่างยั่งยืน ผู้บริหารควรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทดลองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยมีระบบการสนับสนุนที่แข็งแกร่ง

Grady and Malloch (2010) มุ่งเน้นเรื่องการสร้างความกล้าเสี่ยงในภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่สำคัญ ตลอดจนเน้นถึงการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่ชัดเจนในการผลักดันองค์กร

Sen and Eren (2012) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ในภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการทดลองนวัตกรรม

Vlok (2012) กล่าวถึง ผู้บริหารต้องสามารถพัฒนาและกำหนดวิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกธุรกิจและการศึกษา รวมถึงสามารถวางกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และสามารถสร้างสรรค์และคิดนอกกรอบ สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีอิสระในการคิดและทดลองสิ่งใหม่ ๆ

George (2012) กล่าวว่า ผู้นำต้องสามารถรับมือกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงได้ และตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบภายใต้ข้อจำกัดและความไม่แน่นอน สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สามารถสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มโอกาสในการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในองค์กร

อรอนงค์ โรจน์วัฒนบูลย์ (2553) ได้ศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในบริบทของสถานศึกษา โดยชี้ให้เห็นว่าผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องสามารถนำพาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม และสร้างแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีทักษะการคิดที่สามารถวางแผนและบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงในองค์กรได้อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กรในการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จุรีวรรณ จันพลา (2557) ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานวัตกรรม โดยผู้นำต้องสามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมให้ชัดเจน สร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และกล้าทดลองวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและองค์กรภายนอกที่ช่วยให้การพัฒนานวัตกรรมมีทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอ

ขวัญชนก โตนาค (2558) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจำเป็นต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ นอกองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการนำทรัพยากร ความรู้ และแนวทางใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ยังเน้นถึงการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นผู้นำที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในองค์กร

พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559) กล่าวถึงความสำคัญของการตัดสินใจอย่างกล้าหาญในภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การตัดสินใจที่ดีเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนนวัตกรรม โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์เพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุด แม้ว่าอาจมีความเสี่ยง การตัดสินใจเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรในระยะยาว

รชวีย์ หล่อศรีศุภชัย (2561) ได้เน้นถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม โดยผู้บริหารต้องสามารถสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองในองค์กร สภาพแวดล้อมที่ผู้คนกล้าคิด กล้าทำ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรีจะช่วยผลักดันนวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน

ณัฐ ธาระสืบ (2562) ได้เสนอว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคลในองค์กรและนอกองค์กร การสร้างเครือข่ายที่กว้างขวางจะช่วยให้โรงเรียนสามารถนำทรัพยากรและความรู้จากภายนอกมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจากการทบทวนแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารได้ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสภาพการณ์หรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่ทำให้องค์กรพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดริเริ่มการสร้างนวัตกรรมได้อย่างหลากหลายรูปแบบ ไม่ยึดติดกับกรอบงานหรือวิธีการกระบวนการรูปแบบเดิม

3. ความกล้าเสี่ยงและการตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้สำเร็จท่ามกลางสภาวะเสี่ยงหรือสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยความกล้าคิด กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็วบนหลักของเหตุและผลท่ามกลางสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง

4. การสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ปรึกษา หารือและแลกเปลี่ยน ระดมความรู้ความคิดร่วมกันให้เกิดการทำงานอย่างสร้างสรรค์ พร้อมด้วยการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ

5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารหรือดำเนินกิจกรรมด้านเครือข่ายร่วมกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตามผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม และ 5) ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

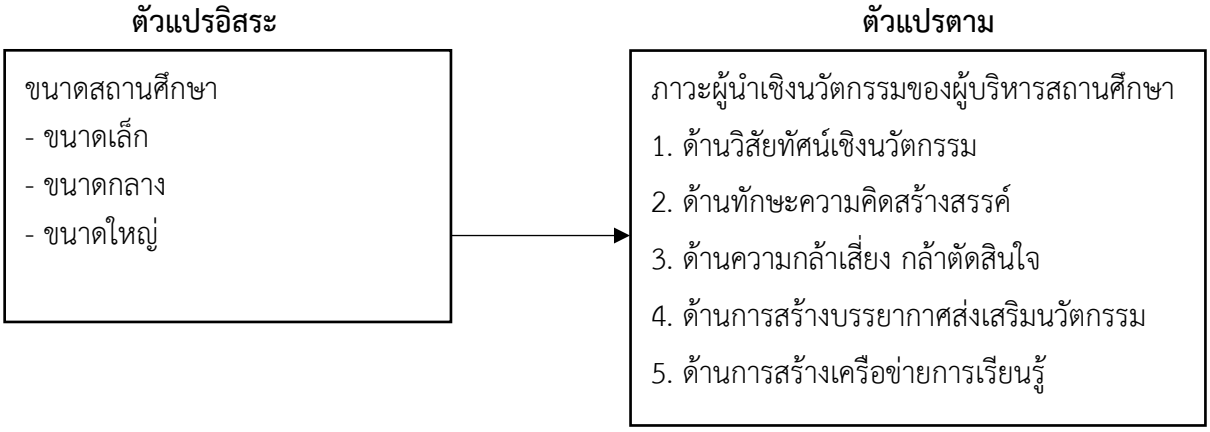

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,309 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 306 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ กลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973: 108)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุงานในโรงเรียน ขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 26 ข้อ โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมกับกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมกับเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมของภาษา

4. จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruence) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. ปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้จากการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ .99

7. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

8. ทำการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยออกหนังสือ ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. ผู้วิจัยไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนทั้งสิ้น 126 โรงเรียน จำนวน 306 คนโดยผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามกลับภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งเมื่อครบกำหนดแล้ว ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 193 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.07

3. จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 2 แบบสอบถามกับโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง เป็นระยะเวลาอีก 1 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดแล้ว ได้แบบสอบถามกลับคืนอีก จำนวน 113 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจนับแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุงานในโรงเรียนและขนาดโรงเรียน คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลความหมายระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยใช้เกณฑ์ของ เติมศักดิ์ สุขวิบูลย์ (2552) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ความหมาย
4.51 - 5.00	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก
2.51- 3.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถนศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51- 2.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถนศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 โดยภาพรวม

ที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		($\overline{X}$)	S.D	
1	ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.23	0.83	มาก
2	ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.18	0.87	มาก
3	ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ	4.21	0.92	มาก
4	ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม	4.30	0.79	มาก
5	ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	4.32	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย		**4.25**	**0.81**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\overline{X}$= 4.25, S.D = 0.81) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปจนถึงต่ำสุด ดังนี้ ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ($\overline{X}$= 4.32, S.D = 0.79) ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม ($\overline{X}$= 4.30, S.D = 0.79) ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ($\overline{X}$= 4.23, SD = 0.83) ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ ($\overline{X}$= 4.21, S.D = 0.92) และด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ($\overline{X}$= 4.18, S.D = 0.87)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความแตกต่างของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.31	0.69	4.13	0.92	4.10	1.12
ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.28	0.74	4.04	0.98	4.03	1.13
ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ	4.30	0.76	4.11	1.07	4.00	1.22
ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม	4.38	0.68	4.22	0.89	4.13	0.98
ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	4.39	0.69	4.24	0.89	4.17	0.94
รวม	**4.33**	**0.69**	**4.15**	**0.92**	**4.09**	**1.04**

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ระดับภาวะผู้นำ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig	ผลทดสอบ
ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.622	2	1.311	1.928	0.147	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	206.085	303	.680	2.812		
	รวม	**208.707**	**305**				
ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	4.229	2	2.115	2.812	0.62	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	227.872	303	.752			
	รวม	**232.101**	**305**				
ด้านความกล้าเสี่ยงกล้าตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.904	2	1.952	2.288	0.103	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	258.534	303	.853			
	รวม	**262.438**	**305**				
ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.503	2	1.251	2.010	0.136	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	188.637	303	.623			
	รวม	**191.140**	**305**				
ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.061	2	1.031	1.640	0.196	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	190.433	303	.628			
	รวม	**192.494**	**305**				

ระดับภาวะผู้นำ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig	ผลทดสอบ
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.939	2	1.469	2.234	0.109	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	199.308	303	.658			
	รวม	**202.246**	**305**				

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไม่แตกต่างกัน โดยค่า F เท่ากับ 2.234 ค่า Sig. เท่ากับ 0.109 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม และด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยขออภิปรายประเด็นที่ค้นพบดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาผลิตนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ การคิด การแก้ปัญหาและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลปรากฏดังนี้

ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2565) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีการทำงานร่วมกันในลักษณะของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างเหนียวแน่นและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและความร่วมมือจากโรงเรียนสมาชิกในเครือข่ายเป็นอย่างดี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและใช้กลุ่มเครือข่ายที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นี้

ในการบริหารจัดการสถานศึกษาร่วมกันมากขึ้น จึงเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในด้านสูงขึ้น สอดคล้องกับ ขวัญชนก โตนาค (2558) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมงานกับสังคมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะปฏิบัติหรือดำเนินการเพียงผู้เดียวแล้วจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการที่ต้องร่วมงานกับสังคมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ มีการสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีกิริยามารยาทที่ดี พูดคุยอย่างแย้มแจ่มใส มีไมตรีจิตที่ดีต่อผู้อื่น ผู้อื่นมองเห็นและสัมผัสได้ถึงความจริงใจ เกิดความไว้วางใจ เกิดการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จึงจะทำให้การบริหารงานหรือการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำชมเชยเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรเมื่อการทำงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย รวมถึงมีการร่วมแก้ปัญหาให้กับบุคลากรหรือให้ข้อเสนอแนะที่ดีในระหว่างการทำงาน จัดหาส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณหรือเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ตลอดจนมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนานวัตกรรมของครูอย่างต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการ PLC ผ่านกรอบการประเมินคุณภาพครูสู่ห้องเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 สอดคล้องกับ สุวิทย์ ยอดสละ (2556) ที่ได้กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการรับรู้หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสถานที่ทำงานจะส่งผลต่อการทำงานเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดผลการปฏิบัติงานก่อให้เกิดแรงจูงใจและการทุ่มเทในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดประชุมเพื่อกำหนดค่านิยมร่วมในการเปลี่ยนแปลงทั้งโรงเรียน ตั้งแต่วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์จนนำมาสู่แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงแผนปฏิบัติการประจำปีโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับวิสัยทัศน์ของตนเอง ตามแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยกำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบันไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาในองค์กรอันเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญของการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมซึ่งสอดคล้องกับชาร์มา (Sharma, 2551) ได้อธิบายความหมายและลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมว่าผู้นำจะต้องมีกระบวนการสร้างอิทธิพลกระตุ้นให้ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการบริหารจัดการแบบ ยืดหยุ่นทั้งงานและคนให้สอดคล้องกันเพื่อบรรลุตามวิสัยทัศน์และแข่งขันได้ ซึ่งผู้บริหารจะบริหาร จัดการโดยเน้น วิสัยทัศน์ พันธกิจ การสร้างความเชื่อถือการสื่อสารความตระหนักให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การจัดการความเสี่ยงและการพัฒนาทักษะผู้ร่วมงานให้เกิดความชำนาญ

ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ส่วนใหญ่มีการส่งเสริม/

สนับสนุนให้ครูลองนำวิธีการหรือแนวคิดใหม่ ๆ ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ครูสามารถค้นพบวิธีการหรือแนวคิดใหม่ในระหว่างการทดลองใช้ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด จนกระทั่งเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ว่าวิธีการดังกล่าวใช้แล้วได้ผลจริง จึงจะสามารถเรียกได้ว่าเป็นนวัตกรรม หรือ วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ตามตัวชี้วัดของกรอบการประเมินคุณภาพครูสู่ห้องเรียนคุณภาพในเรื่องของหนึ่งห้องเรียน หนึ่งนวัตกรรม โดยผู้บริหารและครูได้ร่วมกันวางแผนบริหารความเสี่ยงในการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ ตลอดจนวางมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์นอกเหนือจากการวางแผนดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ไปรยา แลกะสินธุ์ และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้หรือการสร้างขีดความสามารถให้กับโรงเรียนผ่านนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เรียกว่าต้นแบบ ในขั้นตอนการพัฒนาที่ผ่านการลองผิดลองถูกย่อมเกิดภาวะเสี่ยงในการล้มเหลวสูง ดังนั้นในการพัฒนานวัตกรรมที่ต้องการไปให้ถึง ซึ่งความสำเร็จผู้บริหารจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าทำสิ่งใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน และกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา หรือความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเวลา

ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะการทำงานที่อยู่ในรูปแบบของทางราชการ มีกรอบการปฏิบัติกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความเคยชิน ไม่กล้าคิดนอกกรอบ เพราะกลัวความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งส่งผลต่อสถานภาพของตนเองโดยตรง หรือกระทั่งไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนกระบวนความคิดของตนเอง แม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ฝึกฝนตนเองให้มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ มีความสามารถในการบริหาร มีความเฉลียวฉลาดไหวพริบดี เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน มีทักษะการตัดสินใจที่รอบคอบ ซึ่งผ่านการคิด และแก้ปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานเหตุและผล ภายใต้หลักธรรมาภิบาลก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับ อภิรักษ์ บุปผาชื่น (2563) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่ดีต้องเข้มแข็ง กล้าคิด กล้าค้นหานวัตกรรมใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีอยู่เดิมแล้วนำมาต่อยอด หรือคิดค้นใหม่ ก็จะทำให้สังคมหรือองค์กรนั้นพัฒนาก้าวหน้าและเป็นที่ชื่นชม แต่ถ้าผู้นำไม่สนใจภายนอก บริหารแบบเดิม ไม่มีการคิดค้นหรือพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ สังคมหรือองค์กรนั้นก็จะอยู่กับที่และถดถอย

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน แต่ได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหาร ตามนโยบายและเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กำหนดไว้เป็นแนวทางเดียวกัน (Single Policy) ทั้งหมด เช่น คู่มือแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูสู่ห้องเรียนคุณภาพ และแผนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นกรอบงานการปฏิบัติให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ยึดถือเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา

แสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับ ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ที่ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีการบริหารงานเกิดทิศทางในการสร้างวิสัยทัศน์ที่มีเป้าหมายเดียวกัน ทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้การสร้างสรรค์นวัตกรรมทำให้เกิดการพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ และมีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งการผสานความร่วมมือร่วมกันภายในเครือข่ายระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ทำให้เกิดการประสานการทำงานและถ่ายเทภาวะผู้นำร่วมกันภายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดทั้ง 11 กลุ่มเครือข่าย รวมถึงความร่วมมือร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายในลักษณะของศูนย์ประถมศึกษาอำเภอทำให้การแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับจุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการบริหารงานบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เน้นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ เกิดทิศทางในการสร้างวิสัยทัศน์ให้เกิดหัวใจดวงเดียวกัน ทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ การแบ่งปันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนำมาสู่การพัฒนาต่อยอดของแนวความคิดใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายต่าง ๆ และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากแนวทางการบริหารและการพัฒนาครูที่ถูกกำหนดในนโยบายเดียวกัน (Single Policy) ทำให้สถานศึกษาทุกขนาดได้รับการสนับสนุนในทิศทางเดียวกันและสามารถพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรมได้อย่างใกล้เคียงกัน จึงทำให้การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารยังเป็นด้านที่ต้องการการส่งเสริมมากขึ้น เนื่องจากกรอบการทำงานของทางราชการที่เข้มงวดทำให้เกิดข้อจำกัดในการคิดนอกกรอบ ดังนั้น (1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเปิดใจเรียนรู้วิธีการคิดสร้างสรรค์และสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา รวมถึงการทำงานร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้จากผู้อื่นและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (2) เครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานสนับสนุนการทำงานร่วมกันในเครือข่ายโรงเรียนจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันตลอดจนเกิดการประสานความร่วมมือและการถ่ายเทภาวะผู้นำภายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ส่งเสริมการทำงาน

แบบสร้างสรรค์ และสนับสนุนผู้บริหารให้มีพื้นที่ในการทดลองแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น โดยการจัดอบรม การส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรม และการลดข้อจำกัดด้านกฎระเบียบที่เข้มงวดเกินไป เพื่อให้ผู้บริหารมีความกล้าคิดนอกกรอบและริเริ่มการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ (4) กระทรวงศึกษาธิการ ควรทบทวนและปรับปรุงนโยบายหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการคิดนอกกรอบของผู้บริหาร เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในเชิงการจัดการและการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 สามารถสรุปผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครอบคลุมทั้ง 5 ด้านสำคัญของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ดังนี้ (1) ด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่สามารถคาดการณ์อนาคตและวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทการศึกษา สามารถสร้างแผนงานที่ตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้ มีความสามารถในการมองเห็นและสื่อสารวิสัยทัศน์แห่งอนาคตที่เป็นไปได้สำหรับสถานศึกษา และมีวิธีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ ดึงดูดและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษายุคใหม่ (2) ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมาพร้อมกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ไม่เหมือนใคร และไม่กลัวที่จะลองสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนเป็นผู้บริหารที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ทีมงานมีความคิดสร้างสรรค์และปรับใช้ความคิดเหล่านั้นในการจัดการสถานศึกษาและ/หรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน รวมถึงส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและนำเสนอแนวคิดสร้างสรรค์เพื่อยกระดับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา (3) ด้านความกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ ผู้บริหารเชิงนวัตกรรมต้องมีความกล้าในการเผชิญเสี่ยงและตัดสินใจอย่างเฉียบขาดในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน สามารถจัดการความเสี่ยงและตัดสินใจในสถานการณ์ที่ท้าทาย แม้ความเสี่ยงอาจนำไปสู่ความล้มเหลว ยินดีที่จะลองสิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะไม่รับประกันความสำเร็จ รวมถึงการวางกลยุทธ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมภายในโรงเรียน (4) ด้านการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนกล้าลองสิ่งใหม่ ๆ เสริมสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาแก่นวัตกร (5) ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นผู้บริหารเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารต้องสามารถสร้าง

ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับองค์กรภายนอกหรือเครือข่ายการศึกษาอื่นๆ ได้ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา โดยจัดให้มีโอกาสในการพัฒนาร่วมกับผู้นำนวัตกรรมอื่น ๆ อย่างมืออาชีพและทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ๆ และแนวปฏิบัติด้านนวัตกรรม

สรุปผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 ด้านนี้ถือเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการนำพาโรงเรียนให้ก้าวหน้าและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในมิติที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารที่สามารถพัฒนาความสามารถในทั้ง 5 ด้านนี้ จะมีศักยภาพในการขับเคลื่อนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงที่ส่งเสริมให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ควรกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด โดยพิจารณาถึงระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

ขวัญชนก โตนาค. (2556). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จุฑาทิพย์ ชนะเคน. (2559). *การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จุรีวรรณ จันพลา. (2557). *การเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้ประกอบการในธุรกิจแปรรูปอาหาร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ณัฐ ธาระสืบ. (2562). *ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประสิทธิผลของผู้นำ และความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เติมศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2552). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Rating Scale) เพื่องานวิจัย. https://www.ms.src.ku.ac.th/schedule/Files/2553/Oct/1217086.doc

ธีระ รุญเจริญ. (2557). *ความเป็นมืออาชีพการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูป รอบ 2 และประเมินภายนอก รอบ 3* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

ปาริฉัตร นวนทอง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13,* 1434-1449.

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล, และดวงกมล แก้วแตง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(3), 867-880. https: //doi.org/10.14456/iarj.2023.168

พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รชวีย์ หล่อศรีศุภชัย. (2562). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME).* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพยวิสุทธิ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2565). *แผนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565*. ม.ป.ท., ม.ป.พ.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2547). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร.* กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ThaiLIS.https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=200&RecId=4320&obj_id=7831&showmenu=no&userid=0

อภิรักษ์ บุปผาชื่น. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม : การขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศ Leadership for Innovation : Drives Your Organization towards Excellent. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 4(3), 205-216.

อรอนงค์ โรจน์วัฒนบูลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม*. [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต . สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. 3 rd ed. New York: Harper & Row.

George, G. (2012). "Innovation for Inclusive Growth: Towards a Theoretical Framework and a Research Agenda". *Journal of Management Studies*, 49(4): 661-683.

Grady, T. P., and Malloch,K. (2010). *Innovation Leadership: Creating the Landscape of Healthcare*. Canada: Jones and Bartlett Publishers.

Hender, J. (2003). *Innovation leadership : Role and key imperatives*. Innovation Management. 1 (1) (1998) : 30-43.

Sen, A, and Eren, E. (2012). *Innovation Leadership for the Twenty-first Century*.

Sharma, P. (2551). *Innovative-Leadership*. from http://www.scribd.com/doc/4705971/ Jnnovative - Leadership.

Vlok, A. (2012). *A leadership competency profile for innovation leaders in a science-based research and innovation organization in South Africa*. Procedia – Social and Behavioral Sciences, 41 (2012): 209-226.